

forbundet med ikke ubetydelige omkostninger for klager til advokatsalær m.m.

Hvis retshjælpsordningen derfor skal være en hjælp til borgere, der ønsker at klage, bør det ikke være en betingelse for at få retshjælp, at klagen er antaget til realitetsbehandling.

På den anden side er det ikke hensigtsmæssigt, hvis det offentlige skal betale udgifterne til åbenbart grundløse klager.

Justitsministeriet har overvejet, om det blotte forhold, at en klage bliver registreret som en klagesag hos f.eks. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, burde være tilstrækkeligt til, at klager fik mulighed for at få retshjælp. Justitsministeriet mener imidlertid ikke, at tidspunktet for en klages registrering er et egnet kriterium. Langt de fleste klager, der registreres som egentlige klagesager hos Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, afvises efterfølgende som »åbenbart ugrundede«, uden at regeringen er blevet anmodet om at komme med bemærkninger. Hertil kommer, at en klager, der retter henvendelse til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol med en klage, og som insisterer på at få sin klage behandlet, selv om klager får oplyst af sekretariatet, at klagen ikke opfylder betingelserne i konventionen, vil få sin klage registreret og behandlet af Domstolen.

Justitsministeriet foreslår derfor, at der skal ydes retshjælp, når klageorganet anmoder om den danske regerings retlige bemærkninger til klagen, herunder om klagen overhovedet kan realitetsbehandles. Hvis et internationalt klageorgan anmoder om den danske regerings retlige bemærkninger i anledning af en klage, vil dette i almindelighed være udtryk for, at klager har rimelig grund til at føre klagesagen. Herved sikres, at de klagesager, der giver anledning til mere væsentlige spørgsmål, får mulighed for at opnå økonomisk bistand.

Såfremt de internationale klageorganers praksis måtte udvikle sig således, at anmodning om bemærkninger sker automatisk og uden nærmere overvejelser af klagebetingelserne eller klagens genstand, vil dette naturligvis ændre forudsætningerne for det valgte kriterium, og der vil derfor være behov for at tage det op til fornyet overvejelse med henblik på en eventuel lovrevisión.

Hvis det internationale klageorgan har valgt at anmode om den danske regerings retlige bemærkninger, skal der efter den foreslåede retshjælpsordning ikke foretages en vurdering af, om klager i øvrigt har rimelig grund til at føre klagesagen. Såfremt det internationale klageorgan har anmodet om retlige bemærknin-

ger, har den person, der klager, således krav på at få retshjælp (lovforslagets § 2, stk. 1).

Justitsministeriet finder samtidig, at der i særlige situationer bør kunne ydes retshjælp, selv om det internationale klageorgan (endnu) ikke har anmodet om den danske regerings retlige bemærkninger. Det foreslås derfor (se forslagens § 3 og bemærkningerne til denne bestemmelse), at det i særlige tilfælde skal være muligt at yde retshjælp allerede i forbindelse med klagesagens indgivelse. I disse tilfælde vil det være en betingelse, at klager har rimelig grund til at føre klagesagen.

8.5. I tilfælde, hvor det internationale klageorgan anmoder om retlige bemærkninger, har klager ofte været nødt til at afholde advokatudgifter til klagens indgivelse. Det foreslås derfor, at en beslutning om tildeling af retshjælp, der træffes efter organets anmodning om retlige bemærkninger, skal gives med tilbagevirkende kraft, således at retshjælpen også kommer til at dække det allerede udførte arbejde. Også retshjælp, der ydes efter § 3, gives med tilbagevirkende kraft.

8.6. Efter lovforslaget er det en betingelse, at en klager forsøger at udnytte de internationale retshjælpsordninger, og den danske retshjælp vil blive reduceret i det omfang, klager har modtaget retshjælp fra et internationalt klageorgan (lovforslagets § 2, stk. 2).

9. Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser m.v.

Den foreslåede retshjælpsordning vil medføre udgifter for det offentlige. Det drejer sig om udgifter til retshjælp i henhold til lovforslaget. Hertil kommer, at der skal afsættes personale til at behandle ansøgninger om retshjælp.

Det vurderes, at det merarbejde, der vil være forbundet med behandlingen af ansøgninger om retshjælp, vil kunne klares inden for rammerne de eksisterende bevillinger.

For så vidt angår udgifter til selve retshjælpsordningen er det vanskeligt nøjagtigt at anslå de forventede udgifter. De fleste klager afvises som åbenbart ugrundede uden at klageorganet har anmodet om den danske regerings bemærkninger, og vil derfor ikke medføre udgifter til retshjælp efter de foreslåede kriterier. I perioden frem til den 31. december 1997 blev regeringen anmodet om retlige bemærkninger i ca. 3 klagesager om året. I 1998 var antallet imidlertid steget til 7 klagesager, heraf 6 vedrørende Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og 1 vedrørende FN's Racediskriminationskonvention. I 1999 (indtil oktober) er regeringen blevet anmodet om retlige bemærk-